

Reforma systemu ochrony zdrowia psychicznego - założenia strategiczne

Anna Depukat

Biuro Pilotażu ds NPOZP

Realizacja reformy systemu opieki psychiatrycznej w Polsce wymaga szeregu zmian organizacyjnych i inwestycyjnych, których ostatecznym efektem ma być poprawa dostępności i jakości świadczonych usług. Reforma zakłada **ewolucyjne przejście z modelu opieki instytucjonalnej opartej na leczeniu stacjonarnym na model opieki środowiskowej** poprzez przekształcenie obecnie funkcjonujących podmiotów, jak również stworzenie nowych placówek by zapewnić dostęp do usług zdrowotnych we wszystkich regionach kraju, zwłaszcza na terenach, w których jest ona niewystarczająca, wymagających szczególnego wsparcia inwestycyjnego.

Od 2018 roku realizowany jest pilotaż Centrów Zdrowia Psychicznego dla dorosłych. Celem pilotażu jest przetestowanie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej polegającego na **skoordynowanej opiece nad pacjentem z wykorzystaniem różnych form wsparcia: środowiskowego, ambulatoryjnego, dziennego i leczenia stacjonarnego**.

Ważnym zadaniem było opracowanie rekomendowanego planu alokacji Centrów Zdrowia Psychicznego z propozycją umiejscowieniem opieki stacjonarnej w wskazanym podmiocie. Preferowane jest zlokalizowanie CZP w każdym powiecie odrębnie, przy czym możliwe jest łączenie kilku powiatów tak aby populacja nie była mniejsza niż 50 tys. i większa niż 200 tys. Optymalnie założenie opracowywanych map zakłada wskazywanie szpitala ogólnego jako podmiotu świadczącego hospitalizację w zakresie CZP. W szpitalach, w których obecnie nie ma oddziałów psychiatrycznych należało zweryfikować możliwości ich rozbudowy (finansowanej z wykorzystaniem środków UE) pod kątem uruchomienia oddziału psychiatrycznego do końca 2027 roku w standardzie 25 łóżek na 100 tys. populację. Dodatkowo w jednym szpitalu mogą być realizowane świadczenia stacjonarne dla więcej niż 1-ego CZP, natomiast dla dużych miast (uwzględniając w tym powiat będący tzw. „obwarzankiem” danego miasta), o populacji większej niż 200 tys. należało wskazać liczbę CZP planowanych do uruchomienia.

Plany na przyszłość

Wdrażana reforma zakłada:

- rozwój systemu ochrony zdrowia psychicznego w Polsce w kierunku modelu psychiatrii środowiskowej opartej na CZP, kładąc nacisk na rozwój świadczeń ambulatoryjnych i zmianę struktury łóżek szpitalnych w opiece psychiatrycznej,
- redukcję łóżek na oddziałach ogólnopsychiatrycznych na rzecz: opieki środowiskowej; rozwoju wysoko wyspecjalizowanego leczenia sprofilowanego.

W 2023 roku planowane jest zakończenie pilotażu CZP i wdrożenie zmodyfikowanych rozwiązań do systemu ochrony zdrowia.

Przedstawiona transformacja systemu wymaga szeregu działań i inicjatyw związanych z wprowadzeniem nowych rozwiązań prawnych, organizacyjnych i inwestycyjnych oraz zarządzenia zmianą systemu.

Potrzeba wprowadzenia wskaźników monitorowania efektywności transformacji systemu:

- Zmiana proporcji wydatków na opiekę stacjonarną i pozostałe formy opieki.
- Redukcja długości czasu trwania hospitalizacji i liczby hospitalizacji.

Reforma systemu ochrony zdrowia psychicznego - założenia strategiczne

Anna Depukat

Biuro Pilotażu ds NPOZP

- Poszerzenie oferty środowiskowej z jednoczesną redukcją w obszarze opieki stacjonarnej.
- Zwiększenie liczby pacjentów, którzy powracają na rynek pracy.
- Wzrost wzajemnych połączeń i koordynacji pomiędzy wszystkimi usługami dostępnymi w systemie.
- Zaangażowanie pacjentów w proces wspólnego podejmowania decyzji odnośnie leczenia.
- Poprawa satysfakcji pacjentów i ich rodzin z oferty i usług dostępnych w obszarze psychiatrii.